

Tartu ülikooli õigusteaduskonda, mille lõpetamist takistas aga kohe üliõpilaspõlve algusest peale laiali valguv seltskondlik tegevus: agar osavõtt eesti üliõpilaselu korraldusist (Eesti Üliõp. Seltsi kaudu), laulukooridest, sümfooniaorkestrist, Ev. Noortemeeste Seltsist kirjatoimetajana, »Taarast« näitelava-tegelasena (oli viimases seltsis esimeeski), Eesti Põllumeeste Seltsist jne. Aa. 1902—08 oli S. »Postimehe« toimetuse liige. Uue »Vanemuise« teatri avamisega pöördus S. huvi peajasjalikult sinna. Ta oli seal algusest peale näitlejaks, asjaajajaks, hiljemini näitejuhiks ja direktori abiks. Samal ajal oli ta lühemat aega Tartus käimapanud ajalehe »Meie Aastasaja« toimetuse liige. Kui »Vanemuise« juhtivas tegelaskonnas 1914. a. kevadel teravate sisemiste lahkemiste tagajärjel tuli lagunemine, jäi teatri juhtimine kõige raskemal sõja ja segaduste aegadel kuni 1921. a. II pooleni S.-i kanda. Teatrijuhtimise kõrval töötas S. Ilma- ja Vabadussõja ajal »Põhja Abis«, sõjatööstuses, kaitseliidus. »Ühistöös« jne. Detsembrist 1919 oktoobrini 1920 oli S. Tartu linnapea, hiljemini, kuni 1922. a. kevadeni samas linnavolinik, samal ajal (1921.—22. a.) »Postimehe« toimetaja. Sealt lahkus ta välisministeeriumi teenistusse, kust määrati 1922 septembrist Berliini Eesti saatkonda; seal töötas ta esiti ametnikuna, siis konsulina kuni 1924. a. lõpuni. S. oli juba varemini osa võtnud ühistegelisel liikumisest, olles Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisuse nõukogu liikmeks (1910—22); 1925. a. siirdus ta täielikult sellele alale, saades sama ühingu juhatuse esimeheks.

Isikl. j. m. saadud andmed.

T.

SIMM, Juhan, eelmise vend, helikunstnik, sünd. 31. VII 1885 Tarvastu klk. Vana-Suislepas, õppis aa. 1905—10 Tartu ülikooli füüsika-matemaatika teaduskonnas, kuid, juba kooliõpilasena teotsenud muusikaga, andus ta hiljemini süstemaatilisele edasiõppimisele muusika alal ja astus a. 1911 Berliini Stern'i konservatooriumi kapellmeistri klassi, mille lõpetas a. 1914. Sest ajast on S. toiminud »Vanemuise« teatri muusikajuhina, ühtlasi tegev olles suviste sümfoonia-kontsertide juhatamisel. Ka on ta olnud üldkooride juhatajaks paljudel laulupidudel, laulupäevadel ja ühendatud kooride kontserditel, nagu Pärnus (3 laulupidu), Narva-Jõe-suus, Tallinnas (VIII üldlaulupidu), Narvas, Tartus (Tartumaa laulupidu), Suhumis (Eesti asunduste laulupidu) j. m. Tema asutatud on Tartu üliõpilaste meeskoor ja Tartu Meestelaulu Selts, mille mõlema esimeseks juhiks oli S. Heliloomise alal on temalt mitmesuguseid töid, neist suurem osa käsikirjas, kuna trükkis on ilmunud ainult mõned

koorilaulud koguteostes ja 2 soololaulu. Peale nende moodustavad ta loominguga mitmed koorilaulud *à capella* ja orkestri saatel, 2 kantaati soolodele, koorile ja orkestrile (»Hommiķ« ja »Eelkevad«), üks sümfooniline poeem, 2 rapsoodiat eesti viisidest orkestrile, 2 operetti (»Kosjasõit« ja »Kooparüütel«), muusika draamadele »Kalevipoeg ja Sarvik« ja »Hinkemann«, peale selle mitmed viisid ja muusika mitmele näidendile ja lastetükile ühenduses »Vanemuise« teatri muusikajuhiga tegevusega. S.-i loominguga peatähtsus seisabki lavalise muusika produtseerimises.

Isikl. j. m. saadud andmed. J. A.

SIMON VON DER BORCH, Tallinna piiskopp, päritolu selgusetu, esineb Eestis esmakordselt a. 1476 Haapsalus Saaremaa ja s. a. Lippe praostina, a. 1477 peale selle Hildesheimi skolastikuna ja Tartu kiriku toomhännana. Juunis 1477 kinnitati ta Roomas Tallinna piiskopiks. Usaldusväärse traditsiooni järgi olevat ta Porkuni piiskopimõisa lossi ehitaja (1479). Nagu ta onupoeg Bernt, Liivimaa ordumeister, on temagi selgelt rõhutatud ja kõrgelennulisi eesmarke taotleva võimupolitika esindaja. Peale piisk. Silvester Stodewescher'i (vt.) vangistamist a. 1479 ja Riia toomkapiitli laialisaatmist valis uus, osaliselt ordurüütlitest koostuv kapiitel uueks piiskopiks S.-i, kuna paavst omalt poolt õnnistas selleks Stephan Grube. Ordu pandi Roomast kirikupõlu alla ja S. leidis Riias eest visa vastupanu. Siiski näib ta olevat suutnud end paavsti kuuria juures läbi suruda, pigemini küll diplomaadina kui kirikuvürstina. Kui paavst a. 1485 Taani kuninga määras Kirde-Euroopa kaitsjaks Moskva vastu, nimetati mais 1488 S. legaadiks *a latere* Taani, Preisi, Liivi, Leedu, Rootsi ja Norra jaoks. Tähtis on, et just sel ajal Rooma kun. (pärastise keisri) Maximiliani saadikud, kes õhutasid koalitsiooni Poola ja Moskva vastu, viibisid paavsti kuuria juures. Nad näivad paavsti aktsioonile Moskva vastu lähedal asunud olevat, sest S. mainis Taani kuningale ka keisrit oma volitajana. Veebr. 1491 käis S. ordu saatkonna eesotsas Moskvast rahu läbirääkimisi pidamas; peaaegu samal ajal pidasid suurvürsti saadikud Nürnbergis läbirääkimisi Liivimaa kohta. Oluliste tulemusteni need aktsioonid siiski ei viinud. — Okt. keskpaiku a. 1492 kirjutab ordumeister kõrgmeistrile, et Tallinna piisk. ja paavsti legaati S. raskesti haige olevat. Et ta paavsti legaati on, langevat kirik paavstile, kelle booleks tulevat jätta uue piisk. valimine; ühtlasi tulevat paavstile kandidaadina esitada kõrgmeistri kaplaan Nicolaus Kreuder, et seega piiskopkonda ordule kindlustada. — S. suri 22. X 1492.